

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๓๑๑๐๓

รายวิชา ประวัติศาสตร์ ๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

เรื่อง การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์

จำนวน ๔ ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางสาวพัชชา ม่วงตะเกา

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

๒. ตัวชี้วัด

๒.๑ ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ม.๔-๖/๑ ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ

๒.๒ ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๑ ๔-๖/๒ สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ

๓. สาระสำคัญ

การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรวบรวม วิเคราะห์ และประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ การศึกษาด้วยวิธีนี้ทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับเหตุการณ์และบุคคลในอดีต ผ่านการใช้หลักฐานทั้งชั้นปฐมภูมิและชั้นทุติยภูมิ นอกจากนี้ การสืบค้นข้อมูล การประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน และการเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการทางประวัติศาสตร์ยังมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยช่วยให้นักเรียนเข้าใจความเป็นมาของชุมชนและบทบาทของตนในประวัติศาสตร์ ผ่านการสำรวจและเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจริง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงเรื่องราวในอดีตกับปัจจุบันได้อย่างชัดเจน

๔. สาระการเรียนรู้

- ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์
- สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ

๕. สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ ๔ มิติ)

๒ เงื่อนไข	ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด - การคัดเลือกเนื้อหาที่จะสอน - การค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ - การวัดและประเมินผล
	คุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ความอดทน - ความเพียรพยายาม - ความเสียสละ - ความยุติธรรม
๓ หลักการ	พอประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาในการกิจกรรมได้เพียงพอ เหมาะสม - กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่าย เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน - สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ประหยัด คุ่มค่า
	มีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอน จัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมได้ดี - กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องตามสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด - ผู้เรียนเกิดความสนใจ เห็นความสำคัญของสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คำแนะนำดูแลนักเรียนให้สามารถทำกิจกรรมได้ทันตามกำหนดเวลา - เตรียมกิจกรรมเพื่อรับมือการเกิดปัญหา ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - กำหนดข้อตกลงในการใช้สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้
๔ มิติ	เศรษฐกิจ	- มีการคิดและวางแผนอย่างรอบคอบ
	สังคม	- มีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูล
	สิ่งแวดล้อม	- มีการใช้สื่อ และอุปกรณ์การเรียนได้อย่างคุ้มค่า
	วัฒนธรรม	- รักและเห็นคุณค่าในความเป็นไทย

๖. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- (✓) ความสามารถในการสื่อสาร
- (✓) ความสามารถในการคิด
- () ความสามารถในการแก้ปัญหา
- () ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

(✓) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๗. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

() รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

(✓) ซื่อสัตย์สุจริต

(✓) มีวินัย

(✓) ใฝ่เรียนรู้

() อยู่อย่างพอเพียง

(✓) มุ่งมั่นในการทำงาน

(✓) รักความเป็นไทย

() มีจิตสาธารณะ

๘. ชิ้นงาน/ภาระงาน

๘.๑ ชิ้นงาน/ภาระงานระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๘.๑.๑ ผลการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตีความหลักฐานวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

๘.๒ ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

๘.๒.๑ อินโฟกราฟิกที่แสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบที่เข้าใจง่าย

๘.๒.๒ เพลงเกี่ยวกับหัวข้อของกลุ่มตนเองโดยใช้ www.sunno.com

๙. การวัดผลประเมินผล

๙.๑ การวัดผลประเมินผลระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรูู้

ชิ้นงาน/ภาระงาน	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ผลการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตีความหลักฐานวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	สังเกตการตอบคำถาม	แบบสังเกตการตอบคำถาม	ระดับคุณภาพ “ดี” ขึ้นไป
การทำงานกลุ่ม	สังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	เกณฑ์การผ่าน ร้อยละ ๖๐

๙.๒ การวัดผลประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรูู้

ชิ้นงาน/ภาระงาน	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
อินโฟกราฟิกที่แสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ประเมินอินโฟกราฟิกที่แสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	แบบประเมินชิ้นงาน อินโฟกราฟิก	ระดับคุณภาพ “ดี” ขึ้นไป

เพลงเกี่ยวกับหัวข้อของกลุ่มตนเองโดยใช้ www.suno.com	ประเมินชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ระดับคุณภาพ “ดี” ขึ้นไป

๑๐. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา

- 1) นักเรียนนั่งตามกลุ่มเดิม ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนความรู้เดิม ด้วยการให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์จากที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว โดยครูอธิบายแต่ละขั้นตอนเพิ่มเติม
- 2) ยกตัวอย่างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนคุ้นเคยและแสดงให้เห็นถึงการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษา
- 3) กระตุ้นความสนใจของนักเรียน ครูตั้งคำถามว่า "ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนในพื้นที่ พื้นที่ที่นักเรียนอาศัยอยู่มีประวัติความเป็นมาอย่างไร นักเรียนเคยสงสัยหรือค้นคว้าเรื่องนี้หรือไม่"
- 4) ครูเริ่มบทเรียนด้วยการเล่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของเมืองโบราณอุตะเถาให้กับนักเรียน โดยอธิบายถึงที่ตั้งในหมู่ที่ 5 ตำบลอุตะเถา อำเภอโนนรมย์ จังหวัดชัยนาท ซึ่งเมืองนี้ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยทวารวดี จากข้อมูลที่กรมศิลปากรสันนิษฐาน โดยมีหลักฐานมากมายที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต เช่น การวางผังเมือง โบราณวัตถุ และเสา 8 เหลี่ยมที่มีจารึกอักษรปัลลวะ เป็นต้น เพื่อเป็นกระตุ้นความสนใจของนักเรียน หลังจากนั้น ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อทางประวัติศาสตร์ที่สนใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองโบราณอุตะเถา เช่น "พื้นที่ท้องถิ่นของเรามีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์อะไรเกิดขึ้นบ้าง?" หรือ "ในอดีต พื้นที่นี้เคยมีความสำคัญอย่างไรบ้าง?" เพื่อให้กลุ่มศึกษาต่อไป
- 5) ให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถามที่ต้องการค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือก เช่น
 "การตั้งถิ่นฐานของคนในท้องถิ่นนี้มีที่มาอย่างไร และเริ่มต้นขึ้นเมื่อไหร่?"
 "มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์อะไรบ้างที่บอกเล่าเรื่องราวของท้องถิ่นนี้?"
 "โบราณสถานหรือสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ในชุมชนของเรามีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์อย่างไร?"
 "ท้องถิ่นของเราเคยมีความสัมพันธ์ทางการค้าหรือวัฒนธรรมกับภูมิภาคอื่น ๆ ในอดีตอย่างไรบ้าง?" เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การรวบรวมหลักฐาน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเริ่มต้นการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เช่น หนังสือ บทความทางวิชาการ เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ ครูจะคอยช่วยเหลือเสนอแนะแนวทางให้การค้นคว้า

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 การรวบรวมหลักฐาน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน ความ เป็นมาของพื้นที่ รวมถึงบทบาทของชุมชนในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้หลักฐานชั้นปฐม ภูมิ หลักฐานทุติยภูมิ และการสัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้านในพื้นที่เมืองเก่า ตำบลอุตะเถา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 3 การประเมินตรวจสอบคุณค่าของหลักฐาน

- นักเรียนนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาร่วมกันประเมินและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐาน หรือข้อมูลที่ได้นำ โดยครูเป็นที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือ
- นักเรียนแยกแยะระหว่างแหล่งข้อมูลหลัก (Primary Sources) และแหล่งข้อมูลรอง (Secondary Sources) และเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำถามที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 4 การตีความหลักฐานวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

- นักเรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ เรียงลำดับความสำคัญและแสดงความ คิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการตีความและสรุปผลอย่างเป็น กลาง ลงในกระดาษบุรูป

ขั้นตอนที่ 5 เรียบเรียงและนำเสนอ

- นักเรียนเรียบเรียงข้อมูล สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นลงในกระดาษบุรูป และสร้างอินโฟ กราฟิกที่แสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบที่เข้าใจง่าย

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นตอนที่ 5 เรียบเรียงและนำเสนอ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแต่งเพลงเกี่ยวกับหัวข้อของกลุ่มตนเองโดยใช้ www.suno.com แล้วส่งผลงานลงใน Padlet
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม

๑๑. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- Canva
- Padlet
- Suno

แหล่งการเรียนรู้

- เมืองโบราณอุตะเถา ต.อุตะเถา อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท
- <https://www.finearts.go.th/chainatmunimuseum/view>

๑๒. บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑๒.๑ ผลที่เกิดกับผู้เรียน

.....
.....
.....
.....

๑๒.๒ ปัญหาและอุปสรรค

- () กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเวลา
- () มีนักเรียนทำกิจกรรม/ใบงาน/ภาระงาน/ชิ้นงานไม่ทันตามกำหนดเวลา
- () มีนักเรียนไม่สนใจการเรียนรู้
- () อื่นๆ.....

๑๒.๓ ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

- () ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....
.....

- () แนวทางการแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน

.....
.....

- () ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวพัชชา ม่วงตะเภา)

...../...../.....

แบบประเมินใบกิจกรรมผลการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตีความหลักฐานวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ชื่อ-สกุล	ประเด็นการประเมิน													
	ความถูกต้องของเนื้อหา				เวลา				ความเรียบร้อยของใบกิจกรรม				รวมคะแนน	
	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑		

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน

- ๑ - ๓
- ๔ - ๖
- ๗ - ๙

ระดับคุณภาพ

- ปรับปรุง (๑)
- พอใช้ (๒)
- ดี (๓)

สรุปผลการประเมิน

- ดี พอใช้ ปรับปรุง
- ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
- (นางสาวพัชชา ม่วงตะเภา)

เกณฑ์การประเมินผลการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตีความหลักฐานวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ความถูกต้องของเนื้อหา	-เขียนอธิบายได้อย่างถูกต้องครบถ้วน มีรายละเอียดมากและชัดเจน -ถูกต้อง ๖ ข้อ	-เขียนอธิบายได้อย่างถูกต้องครบถ้วน มีรายละเอียดมากแต่ไม่ชัดเจน -ถูกต้อง ๔-๕ ข้อ	-เขียนอธิบายได้อย่างถูกต้องครบถ้วน แต่มีรายละเอียดน้อย -ถูกต้อง ๒-๓ ข้อ	เขียนอธิบายได้อย่างถูกต้องเป็นบางส่วน และมีรายละเอียดน้อย ถูกต้อง ๑ ข้อ
เวลา	ส่งใบงานภายในเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด ๑ วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด ๒ วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด ๓ วันขึ้นไป
ความเรียบร้อยของใบกิจกรรม	เขียนเป็นระเบียบเรียบร้อย อ่านง่าย สะอาดตามาก	เขียนเป็นระเบียบเรียบร้อย อ่านง่าย สะอาดตา	เขียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	เขียนค่อนข้างไม่เป็นระเบียบ อ่านยาก

แบบประเมินชิ้นงาน
อินโฟกราฟิกที่แสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
(๑๐ คะแนน)

ชื่อ - นามสกุล ชั้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ กิจกรรม

คำชี้แจง: ให้ผู้ประเมินขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด (๒.๕ คะแนน)				
๒. ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์ (๒.๕ คะแนน)				
๓. ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์ (๒.๕ คะแนน)				
๔. ผลงานมีความเป็นระเบียบ (๒.๕ คะแนน)				
รวมทั้งหมด				
คะแนนเฉลี่ย				

ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชชา ม่วงตะเภา)

เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒. ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๓. ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานมีความน่าสนใจ แต่ยังไม่มีความคิดแปลกใหม่	ผลงานไม่แสดงแนวคิดใหม่
๔. ผลงานมีความเป็นระเบียบ	ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีต	ผลงานส่วนใหญ่มีความเป็นระเบียบแต่ยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ผลงานมีความเป็นระเบียบแต่มีข้อบกพร่องบางส่วน	ผลงานส่วนใหญ่ไม่เป็นระเบียบและมีข้อบกพร่องมาก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

นักเรียนได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไป หรือร้อยละ ๖๕ ถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อกลุ่ม	ความร่วมมือ กันทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การแก้ปัญหาหรือ ปรับปรุงผลงาน กลุ่ม				รวม ๒๐ คะแนน	
	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑		

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ ๔ คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ ๓ คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

